

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Następca Estreichera, „Głos Ziemi Cieszyńskiej”, 6 września 1991, nr 36(1560), s. 5.</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p style="text-align: center;">1</p>	<p>Ilość skanów</p> <p style="text-align: center;">1</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p style="text-align: center;">1</p>
<p>Autor</p> <p style="text-align: center;">Jan Skoczowski</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p style="text-align: center;">Prasa Beskidzka</p>	<p>Skan okładki</p> 
<p>Miejsce wydania</p> <p style="text-align: center;">Bielsko – Biała</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p style="text-align: center;">1997</p>	
<p>Sygnatura</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p style="text-align: center;">Czasopismo</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p style="text-align: center;">8,2 x 37,2 cm</p>	<p>Stan zachowania</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>Artykuł wspomnieniowy o prof. Władysławie Chojnackim, który w swej pracy bibliograficznej współpracował m. in. z Józefem Pilchem.</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>XX wiek, Józef Pilch, Jan Skoczowski, Władysław Chojnacki, Karol Estreicher, Ludwik Bożek, Daniel Kadłubiec, Ustroń, Wisła</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.)</p> <p>kultura, historia, bibliografia, Śląsk Cieszyński, książki, bibliofilia, „Głos Ziemi Cieszyńskiej”, popularyzacja wiedzy, regionalizm, biografie, wspomnienia, etnologia, etnografia, kalendarze,</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p style="text-align: center;">---</p>		

Józef Pilch

W 50-lecie „Siły”

Myśl założenia „Siły” okazała się pożyteczna. Na pierwszym walnym zebraniu, które odbyło się 1 listopada 1909 r. w Domu Robotniczym w Cieszynie, z udziałem 29 delegatów, stwierdzono, że założono 15 kół liczących 738 członków, poza tym w nowozgłoszonych kołach było zgłoszonych 100 członków. W pierwszym roku istnienia „Siły” powstały koła w Cieszynie, Frysztacie, Łąkach, Olbrachcicach, Dąbrowie, Łazach, Karwinie, Starym Mieście, Niemieckiej Lutyni, Będowicach Dolnych, Szumarku, Markłowicach, Michałkowicach, Rychwałdzie i Czechowicach.

Z niekompletnych sprawozdań, nadesłanych z poszczególnych kół do Zarządu Głównego wynika, że w pierwszym roku, pomimo niesprzyjających warunków, działalność w większości kół była bardzo ożywna. W Cieszynie utworzono kółko śpiewacze, założono bibliotekę, odbyło się 1 zgromadzenie; Rychwałd liczy 44 członków, urządzono 1 odczyt, 1 przedstawienie teatralne, 2 zabawy, 2 zgromadzenia, koło posiada sekcję gimnastyczną; Frysztat: 58 członków, urządzono 2 przedstawienia teatralne, Olbrachcice: 202 członków, zorganizowano 2 zgromadzenia, 1 odczyt; Łąki: 100 członków, odbył się 1 odczyt, kilka zabaw. Dąbrowa: 50 członków, z czego 30 należy do sekcji gimnastycznej, 4 przedstawienia teatralne, 1 odczyt, 2 zgromadzenia, 4 zabawy; Łazy: 76 członków, urządzono 2 przedstawienia teatralne, powstała sekcja gimnastyczna i pierwsza muzyczna; Będowice Dolne: 24 członków, zorganizowano 2 odczyty.

Świetny rozwój „Siły” zahamowała pierwsza wojna światowa. Nadszedł rok 1918 i upadek Austrii a równocześnie powstanie niepodległej Polski. „Siłacze” biorą na równi z innymi udział w obejmowaniu władzy na rzecz Rady Narodowej, Śląsk został jednak podzielony i „Siła” znalazła się na terenie państwa polskiego i

(Dokończenie)

czesłowski. W Polsce przyjęła nazwę „Robotnicze Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Siła”, a w Czechosłowacji „Polskie Stowarzyszenie Robotnicze Oświatowo-Gimnastyczne w Czechosłowacji”.

Ciężkie nieraz okresy przechodziła „Siła” w okresie międzywojennym. Bezrobocie i szkodliwy system sanacyjny wobec postępowej organizacji, jaką była „Siła”, nieraz wykruszały jej szeregi i hamowały działalność. Mimo tego „Siła” rozrosła się na potężną organizację robotniczą i oświatową, która po połączeniu z Zaolziem liczyła przed wybuchem drugiej wojny światowej 76 kół z 4.500 członkami.

Druga wojna światowa wstrzymała działalność stow. „Siły”, jednak nadal wielu aktywnych członków pracowało w konspiracji. Osobną kartę historii tworzą członkowie, którzy zginęli w obozach koncentracyjnych, czyli polegli w walce o Wolność i Socjalizm.

Z samej tylko „Siły” trzy-niekiej zginęło 18 członków, z Ustronia i Hermanic — 9 członków.

„Siła”, powołana do życia przez polskich socjalistów — chociaż w swoim statucie nie

akcentowała działalności politycznej — kroczyła drogą, jaką torowała międzywojenna PPS a w Czechosłowacji PSPR. Mimo tego w „Siły” przede wszystkim po stronie polskiej, znajdowały miejsce elementy walczące o rewolucyjny charakter organizacji i o proletariacki internacjonalizm.

Mimo pewnych błędów „Siła” jako jedyne robotnicze stowarzyszenie kulturalno-oświatowe i gimnastyczne, zasłużyła się na polu organizowania ruchu społecznego na Śląsku Cieszyńskim, wychowując masy młodzieży robotniczej w duchu klasowym i narodowym. Pracę tę najlepiej przedstawił Tadeusz Reger w jednodniówce „Trzydziestolecie Siły”: „Nie masz żadnej ważniejszej sprawy publicznej, żadnego wysiłku społecznego, kulturalnego politycznego, nie masz żadnego dzieła narodowego, ani socjalistycznego w tych ubiegłych 30 latach na Śląsku Cieszyńskim, w których by „Siła” i „Siłacze” nie wzięli czynnego i odpowiedzialnego udziału, bardzo często jako inicjatorzy i główni, jeżeli nawet nie jedyni szermierze i działacze”.